

XVIII.

Bilag

til den af Landstingets Udvalg afgivne

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Borger- og Almue-skolevæsenet.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

„Til Brug under Forhandlingerne om det Landstinget foreliggende Forslag til Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Borger- og Almue-skolevæsenet og særlig til Oplysning om Omfanget af den Virksomhed, der vil komme til at paahvile de i Lovudkastet foreslaaede Skoleinspektører, skal Ministeriet ikke undlade at tilstille det ærede Udvalg den herhos vedlagte Oversigt over samtlige Lærerembeder ved de offentlige Skoler, fordelte over de respektive paa-tænkte Skoleinspektionskredse, tilligemed de paa hver Kreds faldende Antal af nu bestaaende Skoler, saavel private som offentlige, disse sidste for Landdistrikternes Vedkommende klassificerede efter Størrelsen og Værdigheden af deres Lærerkrafter m. v. Den ommeldte Oversigt tillader man sig at ledsage med følgende Bemærkninger.

De paa Oversigten opførte Landsbyskoler „med flere Lærere,“ som findes i Distrikterne, have omtrent alle to (paa enkelte Seder flere) faste Lærere, dog at enkelte Skoler i Stedet for med en Andenlærer eller Lærerinde kun ere forsynede med en ekstraordinær Medhjælper, hvilket Expedient undertiden benyttes til foreløbig Efterkommelse af Forakriften i Lov 8de Marts 1856 § 1 om Forøgelse af Lærerkrafterne, naar en Skole tæller over 100 Børn. Ligeledes ere ogsaa to eller flere faste Lærere eller Lærerinder ansatte ved adskillige Skoler i Jylland; men de flere Lærere ved Skolerne, der fremkomme i mange Tilfælde derved, at man, for at bøde paa den ringe Sommerkolegang, lader begge Klasser faae daglig Skolegang om Vinteren og til den Ende, naar en Skole er talrig, giver Læreren en Medhjælper til at undervise nederste Klasse eller paa anden Maade at gaa Læreren tilhaande ved Undervisningen.

Under „Vinterskoler“ ere paa Oversigten kun indbefattede saadanne Skoler, som alene holdes i Gang om Vinteren eller i nogle Vintermaaneder, medens Børnene om Sommeren henvises til andre Skoler, forsaavidt de ikke ere helt fritagne for Sommerkolegang. Som det vil ses, findes deslige Skoler kun i nogle jydske Amt.

„Skoler i Lærersælledsstab“ ere dels Skoler med egentligt Omgangsskolehold — idet Læreren er fast bestemt Lærer ved to Skoler, imellem hvilke han deler sin Virksomhed enten saaledes, at han underviser tre Dage ugentligt i hver Skole, i Regelen med samlet Undervisning for begge Klasser under Et om Vinteren, eller i enkelte Tilfælde saaledes, at den ene (større) Skole faar fire ugentlige Skoledage, to til hver Klasse, og den anden to ugentlige Skoledage til begge Klasser under Et — dels Skoler, der kunne betragtes tilbøielig som Omgangsskoler og tilbøielig Vinterskoler med særskilte Lærere. Det er nemlig især i Dele af Ringkjøbing og Ribe Amt er ikke ualmindeligt, at en Lærer har tre, endog flere Skoler at undervise om Sommeren, medens han om Vinteren alene arbejder i den ene, idet der antages Vinterlærere til at undervise de andre, enten hver for sig eller to og to Skoler sammen.